

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-908 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų Įstatymų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-908 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Sporto įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau kartu – Įstatymų projektai) parengti siekiant užtikrinti tvarų olimpinių sporto šakų finansavimą iš vieno šaltinio Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – Seimas) priėmus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18, 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriais buvo panaikinta prievolė loterijų organizatoriams skirti 8 procentus nuo išplatintų loterijos bilietų nominaliosios vertės paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytiems paramos gavėjams.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymų projektus inicijavo ir parengė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Nuo 2022 m. liepos 1 d. įsigaliosiančios *Lietuvos Respublikos sporto įstatymo* naujos redakcijos (toliau – Sporto įstatymas) 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Aukšto meistriškumo sportas – asmens fizinės veiklos forma jaunučių, jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų, išskyrus veteranus, amžiaus grupėse (pagal tarptautinės sporto šakos federacijos ar paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto judėjimams (pasaulio ar Europos) vadovaujančios organizacijos nustatytus amžiaus reikalavimus), kai pagal tam tikras taisykles varžantis su kitais asmenimis (individualiai arba komandoje) aukšto meistriškumo sporto varžybose (prireikus pasitelkiant gyvūnus ir (ar) technines priemones) siekiama nugalėti varžovus, taip pat veikla, kuria tobulinamos asmens fizinės ir psichinės savybės bei įgūdžiai, siekiant tinkamai pasirengti aukšto meistriškumo sporto varžyboms. Aukšto meistriškumo sportu taip pat laikoma asmens veikla, kuri, nors ir neatitinka nurodytų kriterijų, tačiau dėl susiklosčiusių tradicijų ar kitų aplinkybių visuotinai pripažįstama aukšto meistriškumo sportu.“

Sporto įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad „Aukšto meistriškumo sporto varžybos (toliau – sporto varžybos) – sporto šakos federacijos, kuri yra tarptautinės sporto šakos federacijos narė, arba jos įgalioto juridinio asmens organizuojamas jaunučių, jaunių, jaunimo ar suaugusiųjų, išskyrus veteranus, amžiaus grupės sporto renginys, įtrauktas į sporto šakos federacijos oficialų sporto renginių kalendorių, arba tarptautinės aukšto meistriškumo sporto varžybos, įtrauktos į tarptautinės sporto šakos federacijos oficialų sporto renginių kalendorių, ar tarptautinių subjektų organizuojamos tarptautinės aukšto meistriškumo sporto varžybos, įtrauktos į tarptautinės sporto šakos federacijos oficialų sporto renginių kalendorių, vykdomi pagal iš anksto paskelbtus nuostatus ir tarptautinės nevyriausybinės sporto organizacijos ar sporto šakos federacijos patvirtintas sporto

šakos (šakų) taisyklės (tiek, kiek tai neprieštaruoja tarptautinės sporto šakos federacijos patvirtintoms taisyklėms)“.

Sporto įstatymo *2 straipsnio 32 dalyje* apibrėžta tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka – tai nevyriausybinė organizacija, pasaulio mastu nustatanti pagrindines sporto šakos taisyklės ir narystės pagrindu vienijanti keliose valstybėse įsteigtas ir tose valstybėse veiklą vykdančias šios sporto šakos federacijas.

Sporto įstatymo *6 straipsnio 5 dalies 3 punktas* nustato, kad švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija „administruoja ir finansuoja į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių įtrauktų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų organizavimą Lietuvoje“.

Sporto įstatymo *13 straipsnio 3 dalyje* vartojama tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka: „3. Sportininkų, kurie per paskutinius 2 metus iki kreipimosi dėl sveikatos tikrinimo išvados į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dalyvavo kultivuojamos sporto šakos nacionaliniame čempionate ar tarptautinėse sporto varžybose, kurios yra tos sporto šakos sporto varžybų sistemos sudedamoji dalis, ir šiame straipsnyje nurodytų nepilnamečių asmenų sveikatos tikrinimas asmens sveikatos priežiūros įstaigose apmokamas valstybės biudžeto lėšomis, jeigu kultivuojamos (ketinamos kultivuoti) sporto šakos tarptautinė federacija yra pripažinusi Pasaulinį antidopingo kodeksą.“

Taip pat tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka vartojama Sporto įstatymo *15 straipsnio 1 ir 2 dalyse*: „1. Sporto pratybų, sporto varžybų, fizinio aktyvumo pratybų ir kitų sporto renginių organizatoriai atsako už dalyvių ir žiūrovų saugumą šių renginių metu. Organizuodamas sporto renginį, jo organizatorius privalo patvirtinti organizuojamo renginio nuostatus ir saugumo taisyklės ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka bei atvejais gauti savivaldybės tarybos nustatytos savivaldybės institucijos pritarimą organizuoti sporto renginį. Sporto renginio organizatorius, prieš vykdydamas technikos sporto šakų (pvz., automobilių, motociklų, laivų, lėktuvų ir kt.) sporto renginį privačiose ar viešose vietose, privalo apie tai informuoti nacionalinę ir (ar) tarptautinę tos technikos sporto šakos federaciją ir pranešti savivaldybės tarybos nustatytai savivaldybės institucijai, teikiančiai pritarimą organizuoti sporto renginį.“ ir „2. Sporto varžybos, kurios priskiriamos prie didesnės rizikos sporto renginių, rengiamos tik visuomeninės paskirties statiniuose, atitinkančiuose tarptautinės sporto šakos federacijos nustatytus tos sporto šakos reikalavimus.“

Sporto įstatymo *18 straipsnio 3 dalyje* nurodyta, kad „Valstybės biudžeto lėšomis finansuojamos olimpiniam, parolimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančių nevyriausybinių organizacijų, sporto šakų federacijų atliekamos funkcijos, susijusios su sportininkų rengimu ir jų dalyvavimu tarptautinėse aukšto meistriškumo sporto varžybose, sporto pratybų, aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklų ir sporto renginių (išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytas tarptautines aukšto meistriškumo sporto varžybas) organizavimu, klubinės veiklos plėtojimu ir stiprinimu, Pasaulinio antidopingo kodekso įgyvendinimu, brutalaus žiūrovų elgesio prevencijos, kovos su manipuliacijomis aukšto meistriškumo sporto varžybomis vykdymu. Tuo tikslu olimpiniam, parolimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto judėjimams Lietuvoje vadovaujančios nevyriausybinių organizacijos, sporto šakų federacijos privalo parengti aukšto meistriškumo sporto programas, numatydamos priemones, susijusias su šioje dalyje nurodytų funkcijų atlikimu, ir atitikti šio įstatymo 19 straipsnyje nustatytus kriterijus“.

Sporto įstatymo *18 straipsnio 6 dalyje* nustatyta, kad „Į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių įtrauktų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų organizavimas Lietuvoje finansuojamas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, skiriant valstybės biudžeto lėšų šio straipsnio 3 dalyje nurodytų subjektų pateiktiems tarptautinių sporto varžybų projektams“.

Sporto įstatymo *18 straipsnio 7 dalies 5 punkte* vartojama tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka: „5) tarptautinės sporto šakos federacijos veiklos, tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų dalyvių“.

Sporto įstatymo *19 straipsnyje* nustatyti kriterijai, kuriuos atitinkantis juridinis asmuo turi teisę gauti valstybės biudžeto lėšų aukšto meistriškumo sporto programai įgyvendinti, *20 straipsnyje* – finansavimo valstybės biudžeto lėšomis neskyrimo pagrindai ir išmokėtų lėšų grąžinimas. Minėtuose straipsniuose vartojama tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka.

Sporto įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje vartojama tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoka: „2. Asmuo turi teisę gauti valstybės premiją, jeigu jis, pagal tam tikros sporto šakos tarptautinės federacijos ar kitų tarptautinių sporto organizacijų nustatytas taisykles atstovaudamas Lietuvos Respublikai, tapo“.

Sporto įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, kokiose aukšto meistriškumo sporto varžybose ir kokias vietas jose turi užimti sportininkas, kad įgytų teisę kas mėnesį mokamą valstybės stipendiją.

Sporto įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje yra nurodyti valstybės stipendijų dydžiai už užimtą atitinkamą vietą aukšto meistriškumo sporto varžybose.

Sporto įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad „Sportininkas, tapęs olimpinių žaidynių 1–3 vietos, pasaulio čempionatų, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami), paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1 vietos laimėtoju, turi teisę valstybės stipendiją gauti nuo tam tikro laimėjimo pasiekimo dienos, jeigu dėl valstybės stipendijos skyrimo į švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotą instituciją jis kreipėsi ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio laimėjimo pasiekimo dienos. Jeigu sportininkas dėl valstybės stipendijos skyrimo į švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotą instituciją kreipėsi vėliau kaip per 3 mėnesius nuo tam tikro laimėjimo pasiekimo dienos, jam valstybės stipendija skiriama tik nuo šio kreipimosi dienos“.

Sporto įstatymo 24 straipsnio 6 dalyje yra nustatyta, kad „Sportininkas, tapęs pasaulio čempionatų 7–16 vietos, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami), paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 4–6 vietos, pasaulio neįgaliųjų čempionatų 2, 3 vietos, Europos neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių 1–6 vietos, Europos jaunimo čempionatų 1–3 vietos, pasaulio jaunimo neįgaliųjų ar Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1 vietos laimėtoju, turi teisę valstybės stipendiją gauti iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kurios vyksta po tų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kuriose buvo pasiektas tam tikras laimėjimas, paskutinės dienos, bet ne ilgiau kaip 2 metus, jeigu dėl valstybės stipendijos skyrimo į švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotą instituciją jis kreipėsi ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo atitinkamo laimėjimo pasiekimo dienos. Jeigu sportininkas dėl valstybės stipendijos skyrimo į švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotą instituciją kreipėsi vėliau kaip per 3 mėnesius nuo atitinkamo laimėjimo pasiekimo dienos, jam valstybės stipendija skiriama tik nuo šio kreipimosi dienos iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kurios vyksta po tų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kuriose buvo pasiektas atitinkamas laimėjimas, paskutinės dienos, bet ne ilgiau kaip 2 metams (skaičiuojant nuo atitinkamo laimėjimo pasiekimo dienos).“

Sporto įstatymo 24 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad „Jeigu paskutiniais valstybės stipendijos, paskirtos vadovaujantis šio straipsnio 5 ar 6 dalimi, mokėjimo metais turėjusios vykti šio straipsnio 1 dalyje nurodytos tarptautinės aukšto meistriškumo sporto varžybos, kuriose turėtų galimybę dalyvauti stipendiją gaunantis sportininkas, nukeliamos dėl priežasčių, nepriklausančių nuo šias tarptautines aukšto meistriškumo sporto varžybas organizuojančių subjektų valios, valstybės stipendijos mokėjimas pratęsiamas iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kuriose pasiekto laimėjimo pagrindu sportininkui mokama valstybės stipendija, paskutinės dienos, bet ne ilgiau kaip 2 metams (skaičiuojant nuo paskutinės valstybės stipendijos, paskirtos pagal šio straipsnio 5 ar 6 dalį, mokėjimo dienos). Jeigu sportininkas pratęstos stipendijos gavimo laikotarpiu nedalyvauja bent vienoje iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytose tarptautinėse aukšto meistriškumo sporto varžybose, kuriose jis turėjo galimybę dalyvauti, sportininkas išmokėtą pratęstą valstybės stipendiją grąžina švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotai institucijai, o jos negrąžinus, valstybės stipendijos suma išieškoma iš valstybės stipendijos gavėjo įstatymų nustatyta tvarka. Išmokėta pratęsta valstybės stipendija nėra grąžinama, jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytose tarptautinėse aukšto meistriškumo sporto varžybose nedalyvaujama dėl aplinkybių, kurių sąrašą tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras.“

Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatyme nėra įtvirtinta sportininkus apdrausti sveikatos draudimu valstybės lėšomis.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme nenumatyta sportininkus apdrausti ligos, pensijų ir motinystės socialiniu draudimu valstybės lėšomis.

Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nenumatyta sportininkus apdrausti ligos ir motinystės socialiniu draudimu valstybės lėšomis.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siūloma pakeisti Sporto įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje apibrėžtos tarptautinės sporto šakos federacijos sąvoką, nurodant, kad tarptautinė sporto šakos federacija ne tik pasaulio mastu, tačiau ir Europos mastu nustato pagrindines sporto šakos taisykles. Taip pat atitinkamai nurodant pasaulio ar Europos tarptautinę sporto šakos federaciją, siūloma patikslinti Sporto įstatymo 2 straipsnio 3 ir 9 dalis, 13 straipsnio 3 dalį, 15 straipsnio 1 ir 2 dalis, 19 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktus, 20 straipsnio 1 dalies 6 punktą, 23 straipsnio 2 dalį, 24 straipsnio 1 dalį. Toks siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad kai kurie tarptautiniai aukšto meistriškumo sporto renginiai būna įtraukti tik į Europos tarptautinę sporto šakos federaciją (pavyzdžiui, Europos čempionatai).

Siūloma papildyti Sporto įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodytas valstybės lėšomis finansuojamas sporto organizacijų funkcijas išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranka ir rengimu. Siekiant užtikrinti, kad Lietuvą ir toliau pasaulyje garsintų sportininkai, sporto šakų federacijos turi užtikrinti išskirtinių sportinių gabumų turinčių vaikų atranką ir rengimą. Sporto šakų federacijos įgyvendindamos šią funkciją turės sukurti gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo ir rengimo sistemos modelį. Siekiama, kad išskirtinių sportinių gabumų turintys vaikai nuolat papildytų sporto šakų federacijų nacionalines rinktines ir būtų motyvuoti siekti sportininko karjeros.

Sporto įstatymo 18 straipsnio 6 dalį siūloma patikslinti nurodant, kad tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kurių poreikiui organizuoti pritarė Nacionalinė sporto taryba, organizavimas Lietuvoje finansuojamas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, skiriant valstybės biudžeto lėšų šio straipsnio 3 dalyje nurodytų subjektų pateiktiems tarptautinių sporto varžybų projektams. Kriterijus, pagal kuriuos aukšto meistriškumo sporto varžybos priskirtinos tarptautinėms aukšto meistriškumo sporto varžyboms, kurių organizavimas finansuojamas skiriant valstybės biudžeto lėšų tarptautinių sporto varžybų projektams, nustatytų švietimo, mokslo ir sporto ministras. Atsižvelgiant į tai ir taip pat į patikslintą Sporto įstatymo 2 straipsnio 32 dalyje nurodytą tarptautinę (pasaulio ar Europos) sporto šakos federacijos sąvoką, siūloma atsisakyti nurodyti, kad tarptautinės aukšto meistriškumo sporto varžybos turi būti įtrauktos į tarptautinės sporto šakos federacijos kalendorių, kadangi tai vienas iš kriterijų, kuriuos nustatys švietimo, mokslo ir sporto ministras. Atitinkamai siūloma patikslinti ir Sporto įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 3 punktą.

Siūloma keisti *Sporto įstatymo 24 straipsnio 1 dalį* praplečiant sportininkų, turinčių teisę gauti valstybės stipendiją už tam tikrus sporto pasiekimus, ratą, taip pat įtraukiant pagrindines jaunimo amžiaus grupes. Siūloma valstybės stipendiją skirti už į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties Europos čempionatų ar Europos žaidynių (jeigu atitinkamoje sporto šakoje neorganizuojami Europos čempionatai) 7–8 vietą, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 7–8 vietą, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio neįgaliųjų čempionatų 4–6 vietą, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių ir Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietą, pasaulio ir Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 2, 3 vietą. Siūloma valstybės stipendijos neskirti už į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatų 13–16 vietą, kaip kad iki šiol, tačiau siūloma sportininkams, kuriems šiuo metu yra mokamos valstybės stipendijos už šias vietas ir toliau mokėti valstybės stipendijas (jas padidinus nuo 13 iki 30 BSI) iki baigsis Sporto įstatymo 24 straipsnio 6 dalyje nurodytas terminas (t. y. iki kitų tos pačios kategorijos tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kurios vyksta po tų tarptautinių aukšto meistriškumo sporto varžybų, kuriose buvo pasiektas tam tikras laimėjimas, paskutinės dienos, bet ne ilgiau kaip 2 metus).

Lietuvos sportininkų aukščiausio rango varžybų pasiekimų skaičius pastaraisiais metais mažėja, mažėjo ir olimpinių bei paralimpinių rinktinių dydžiai: Sidnėjaus olimpinėse žaidynėse dalyvavo 61 sportininkas ir 17 sportininkų su negalia, Atėnuose atitinkamai – 59 ir 20, Pekine – 71

ir 26, Rio de Žaneire – 67 ir 13, o Tokijo žaidynėse – 42 ir 11. Sportininkų su negalia skaičius palyginti nedidelis Lietuvoje ir tam, kad jie išliktų sporte, kuriam reikia daug pastangų, jaunos sportininkus reikia skatinti, o tuo pačiu palaikyti jų pasirinkimą eiti aukšto meistriškumo sportininkų keliu. Šiuo metu galiojančiame Sporto įstatyme nurodyta, kad sportininkų ir sportininkų su negalia pasiekimai stipendijai gauti vertinami skirtingai, tačiau, siekiant skatinti jaunos sportininkus sportuoti, galinčių gauti stipendijas ratas plečiamas.

Siūloma keisti Sporto įstatymo 24 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyti valstybės stipendijų dydžiai sportininkams. Atsižvelgiant į Seimo priimtus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18, 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymą, kuriais buvo panaikinta prievolė loterijų organizatoriams skirti 8 procentus nuo išplatintų loterijos bilietų nominaliosios vertės paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytiems paramos gavėjams, į tai, kad iš minėtų paramos lėšų Lietuvos tautinis olimpinis komitetas sportininkams skirdavo olimpines stipendijas, siūloma didinti šiuo metu sportuojantiems sportininkams skiriamas valstybės stipendijas, taip pat pridodant visiems sportininkams papildomai po 3 bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) (šiuo metu BSI yra 42 Eur) dydžius prie kiekvienos valstybės stipendijos dydžio.

Siūloma nustatyti tokio dydžio valstybės stipendijas:

- 1) olimpiinių žaidynių 1–4 vietos, pasaulio čempionatų 1–3 vietos laimėtojai – 57 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 2) olimpiinių žaidynių 5–8 vietos, pasaulio čempionatų 4–6 vietos, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tos sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami) 1–3 vietos laimėtojai – 43 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 3) olimpiinių žaidynių 9–12 vietos, pasaulio čempionatų 7–9 vietos, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami) 4–6 vietos laimėtojai – 37 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 4) olimpiinių žaidynių 13–16 vietos, pasaulio čempionatų 10–12 vietos laimėtojai – 35 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 5) Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami) 7–8 vietos, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1 vietos laimėtojai – 30 bazinės socialinės išmokos dydžio;
- 6) paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 2–4 vietos laimėtojai – 25 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 7) pasaulio neįgaliųjų čempionatų, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpiinių žaidynių, Europos jaunimo čempionatų 1–3 vietos laimėtojai – 20 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 8) paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 5–8 vietos, Europos neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtojai – 18 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 9) pasaulio neįgaliųjų čempionatų, pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpiinių žaidynių, Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietos laimėtojai – 15 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 10) pasaulio jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtojai – 12 bazinių socialinių išmokų dydžio;
- 11) Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtojai – 10 bazinių socialinių išmokų dydžio.

Taip pat siūloma tikslinti Sporto įstatymo 24 straipsnio 4 dalį, nustatant 8 metų terminą (šiuo metu mokama neterminuotai) valstybės stipendijai olimpiinių žaidynių 1–3 vietos, pasaulio čempionatų, Europos čempionatų, Europos žaidynių (jeigu tam tikros sporto šakos Europos čempionatai neorganizuojami), paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1 vietos laimėtojams gauti, jeigu per 4 metus valstybės stipendiją gaunantis sportininkas nesudalyvavo bent vienoje Sporto įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodytose tarptautinėse aukšto meistriškumo sporto varžybose (išskyrus, kai nesudalyvavo dėl aplinkybių, kurių sąrašą tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras) – kitus 4 metus mokant pusę nurodyto dydžio valstybės stipendiją. Toks siūlymas teikiamas siekiant užkirsti

atvejus, kai sportininkai praleidžia tarptautines aukšto meistriškumo sporto varžybas be pateisinamos priežasties ir toliau gauna maksimalaus dydžio valstybės stipendiją neterminuotai.

Valstybės stipendija sportininkui Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos mokama kas mėnesį. Šiuo metu mažiausia stipendija yra 3 BSI pasaulio jaunimo ir jaunimo olimpinių žaidynių 4–6, Europos jaunimo – 2, 3 vietos, pasaulio ir Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1 vietos laimėtojams. Tai sudaro 126 Eur išmoką kas mėnesį. Siekiama užtikrinti, kad Lietuvą ir toliau pasaulyje garsintų sportininkai, būtina atsižvelgti į jaunų sportininkų poreikius, į jų galimybes sportuojant įgyti kitą profesiją, į jų galimybes sportuojant dirbti dar kitus darbus, tam, kad užsitikrintų pragyvenimo galimybes. Siūloma padidinti valstybės stipendiją jaunimo amžiaus grupės sportininkams: pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių, Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietos laimėtojams – 15 BSI, pasaulio jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtojams – 12 BSI, Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtojams – 10 BSI dydžio. Pastebėtina, kad valstybės stipendija sportininkui yra skiriama pasiekus atitinkamą laimėjimą ir yra siejama su pasirengimu ir sąlygų sudarymu dalyvauti aukšto meistriškumo sporto varžybose – Valstybės stipendijų sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2019 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 438 „Dėl Valstybės stipendijų sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2 punkte įtvirtinta, kad valstybės stipendijų tikslas yra sudaryti optimalias sąlygas sportininkui pasirengti ir atstovauti Lietuvos Respublikai aukšto meistriškumo sporto varžybose.

Šiuo metu Lietuvoje nustatyta minimali mėnesinė alga – 730 Eur. Suaugęs sportininkas, baigęs mokyklą ir tęsiantis sportinę karjerą, jeigu atstovauja individualiai sporto šakai, dažniausiai neturi nuolatinio atlygio šaltinio, nes klubų sistema nėra išplėtotą, sportinė veikla nėra pelninga, kad sportininkas galėtų gauti pajams. Jeigu sportininkas tampa pasaulio jaunimo čempionatų, jaunimo olimpinių žaidynių, Europos jaunimo čempionatų 4–6 vietos laimėtoju – jam skirtoji valstybės stipendija bus 607 Eur, pasaulio jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtoju – 504 Eur, Europos jaunimo neįgaliųjų čempionatų 1–3 vietos laimėtoju – 420 Eur.

Šiuo metu 74 sveikiesiems sportininkams yra mokamos valstybės stipendijos. 13 sportininkų stipendijos mokamos neterminuotai, t. y. pagal Sporto įstatymo nuostatas jie pasiekė aukščiausius laimėjimus ir, kol jie treniruojsi ir dalyvauja varžybose – jiems mokama stipendija. Iš jų 1 sportininkei yra mokama 27 BSI, 8 sportininkams – 23 BSI ir 4 sportininkams 21 BSI valstybės stipendijos. Taip pat 23,1 BSI valstybės stipendija yra mokama 1 sportininkui, 21 BSI stipendija – 7 sportininkams, 17 BSI stipendija – 19 sportininkų, 15 BSI stipendija – 9 sportininkams, 13 BSI stipendija – 12 sportininkų, 11 BSI stipendija – 5 sportininkams, 9 BSI stipendija – 1 sportininkui, 5 BSI stipendija – 4 sportininkams ir 3 BSI stipendija – 3 sportininkams. Bendrai šiems sportininkams kiekvieną mėnesį išmokama apie 48 395 Eur. Įvertinus tai, kad 2022 m. Lietuvos sportininkai dalyvaus pasaulio, Europos čempionatuose ir tai, kad pagal siūlomą Sporto įstatymo pakeitimą valstybės stipendijos bus mokamos už iškovotas 7–8 vietas Europos čempionatuose, 4–6 Europos jaunimo čempionatuose prognozuojama, kad sportininkų valstybės stipendijų gavėjų skaičius nesumažės ir 2022 m. liepos–gruodžio mėn. bus apie 70–75 sportininkai, kuriems bus mokamos valstybės stipendijos. Minėtų sportininkų padidintoms valstybės stipendijoms 2022 m. liepos–gruodžio mėn. reikės 677 124 Eur.

Šiuo metu 44 sportininkams su negalia yra mokamos valstybės stipendijos, kurių dydis priklauso nuo pasiekimo lygio. 6 sportininkams 23 BSI stipendijos mokamos neterminuotai, t. y. pagal Sporto įstatymo nuostatas jie pasiekė aukščiausius laimėjimus ir, kol jie treniruojsi ir dalyvauja varžybose – jiems mokama stipendija, 24 sportininkams mokamos 21 BSI stipendijos, 6 sportininkams – 15 BSI stipendijos, 6 sportininkams 13 BSI stipendijos ir 2 sportininkams – 7,5 BSI stipendijos. Bendrai sportininkams su negalia kiekvieną mėnesį išmokama apie 34 650 Eur. 44 sportininkams su negalia valstybės stipendijos bus mokamos iki 2022 m. gegužės 15 d. ir kiek bus valstybės stipendijų gavėjų skaičius bus aišku tik pasibaigus kurčiųjų žaidynėms, nes 22 kurčiųjų sportininkų valstybės stipendijų mokėjimo laikas baigiasi 2022 m. gegužės 15 d. ir 3 sportininkų 2022 m. liepos 23 d. Įvertinus kurčiųjų sportininkų turimus ir prognozuojamus rezultatus kurčiųjų žaidynėse bei sportininkų su kitomis negaliomis galimybes 2022 m. pasiekti rezultatus pasaulio,

Europos čempionatuose ir tai, kad pakeitus Sporto įstatymą valstybės stipendijos bus mokamos už iškovotas 5–8 vietas kurčiųjų žaidynėse, 4–6 vietas pasaulio čempionatuose bei 2–3 vietas pasaulio ir Europos jaunimo čempionatuose tikėtina, kad neigaliųjų sportininkų, gaunančių valstybės stipendijas skaičius nesumažės ir 2022 m. liepos – gruodžio mėn. bus apie 40–45 sportininkus. Minėtų sportininkų padidintoms valstybės stipendijoms 2022 m. liepos–gruodžio mėn. reikės 261 576 Eur.

Visų 118 sportininkų valstybės stipendijoms 2022 m. vasario mėn. išmokėta 83 045 Eur.

Vyriausybė 2021 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 815 „Dėl Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-529, Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-530, Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 5, 8, 8-1, 9, 13, 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 24-1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-643(2), Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 1, 6, 8 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 5-1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-644(2), Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 ir 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-825 ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-826“ atitinkamai pasiūlė Seimui padidinti asignavimus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai užtikrinant tvarų olimpinių sporto šakų finansavimą iš vieno šaltinio. Taip pat Vyriausybė 2021 m. spalio 13 d. protokolu Nr. 64 pavedė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai parengti ir pateikti Vyriausybei Sporto įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriame būtų peržiūrėta ir pakeista olimpinių sporto šakų finansavimo sistema, įskaitant sportininkams skiriamų valstybės stipendijų dydžius, siekiant užtikrinti tvarų olimpinių sporto šakų finansavimą, padidinus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos asignavimus. Atsižvelgiant į tai, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 metams asignavimai jau yra atitinkamai padidinti, taip pat į tai, kad Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18 ir 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymu priimti pakeitimai įsigalioja nuo 2022 m. liepos 1 d., siūloma, kad Sporto įstatymo projektu siūlomi pakeitimai įsigaliotų nuo 2022 m. liepos 1 d.

Siūloma papildyti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalį 23 papunkčiu ir apdrausti sportininkus, kuriems Sporto įstatymo nustatyta tvarka yra mokama valstybės stipendija, sveikatos draudimu valstybės lėšomis tuo atveju, jeigu jie neturi draudžiamųjų pajamų. Sportininkai sveikatos draudimu būtų draudžiami Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Siūlomi pakeitimai įsigaliotų nuo 2022 m. liepos 1 d.

Taip pat siūloma papildyti Lietuvos Respublikos socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnį nauja 11 dalimi ir apdrausti sportininkus, kuriems Sporto įstatymo nustatyta tvarka yra mokama valstybės stipendija, pensijų, ligos ir motinystės socialiniu draudimu valstybės biudžeto lėšomis, jeigu jie neturi draudžiamųjų pajamų. Šias socialinio draudimo įmokas valstybės biudžeto lėšomis sumokėtų Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Siūlomi pakeitimai įsigaliotų nuo 2022 m. liepos 1 d.

Atitinkamai siūloma papildyti ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnį, nurodant, kad Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 11 dalyje nurodyti sportininkai laikomi apdraustaisiais, jeigu už juos mokamos ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo įmokos. Siūlomi pakeitimai įsigaliotų nuo 2022 m. liepos 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomos teigiamos Įstatymų projektais siūlomo teisinio reguliavimo pasekmės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 dalyje. Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti įstatymai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima priimtų įstatymų įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimti įstatymai neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymų projektai strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

10. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Įstatymų projektų atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymų įgyvendinimui reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras, Seimui priėmus Įstatymų projektus, iki 2022 m. birželio 30 d. turės patvirtinti, vadovaudamasis nuo 2022 m. liepos 1 d. įsigaliosiančia Sporto įstatymo nauja redakcija, Aukšto meistriškumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarką (šiuo metu patvirtinta Vyriausybės 2020 m. vasario 5 d. nutarimu Nr. 85 „Dėl Aukšto meistriškumo sporto programų įgyvendinimo finansavimo valstybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“) ir Valstybės stipendijų sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarką (šiuo metu patvirtinta Vyriausybės 2019 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 438 „Dėl Valstybės stipendijų sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“).

Taip pat švietimo, mokslo ir sporto ministras turės iki 2022 m. birželio 30 d. patvirtinti kriterijus, pagal kuriuos aukšto meistriškumo sporto varžybos priskirtinos tarptautinėms aukšto meistriškumo sporto varžyboms, kurių organizavimas finansuojamas skiriant valstybės biudžeto lėšų tarptautinių sporto varžybų projektams.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti.

Atsižvelgiant į tai, kad 2022 metams Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos asignavimai yra padidinti (papildomai 2022 metams skirti 7 mln. Eur, 2023 metams – 14 mln. Eur, Seimui priėmus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo Nr. IX-1661 18, 31 straipsnių pakeitimo ir 19 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą ir Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymą), Sporto įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

2022 m. liepos–gruodžio mėn. 74 sportininkų padidintoms valstybės stipendijoms 2022 m. liepos–gruodžio reikės 677 124 Eur (šios lėšos yra numatytos iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 m. asignavimų). 67 sportininkų (atėmus 7 sportininkus jaunimo amžiaus grupės) sveikatos draudimo įmokoms iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo reikės apie 56 tūkst. Eur, jų

pensijų, ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokoms iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos turimų asignavimų bus skirta apie 101 tūkst. Eur.

44 sportininkų su negalia padidintoms valstybės stipendijoms reikės 261 576 Eur (šios lėšos yra numatytos iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022 m. asignavimų). Minėti sportininkai turi draudžiamąsias pajamas, todėl jų sveikatos draudimo, pensijų, ligos ir motinystės socialinio draudimo įmokoms lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta, viešosios konsultacijos nevykdytos.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kuriuos reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „valstybės stipendija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.